

K navrženému opatření č. 1 uvádíme:

Přes složitější stavebně-technické uspořádání ústavu a jeho aktuální naplněnosti je ve všech pěti ubytovnách v rámci zacházení s chovanci průběžně zajišťován komplexní blok programů během celého dne a to včetně odpolední doby a víkendových nebo svátečních dní – odborní zaměstnanci pracují ve všedních dnech v době od 6:00 do 20:30 hodin, o víkendech a svátcích od 7:30 do 16:00 hodin. Jsou to vychovatelé, vychovatelé-terapeuti, speciální pedagogové, sociální pracovníce, psycholog, ústavní kaplan, duchovní – dobrovolníci a dozorčí služba oddělení výkonu zabezpečovací detence. Aktivita jsou řízené, neřízené a tzv. aktivity nad rámec stanoveného programu a jsou rovnoměrně rozděleny do dopolední i odpolední části dne s ohledem na aktuální zdravotní a psychický stav chovanců, jejich schopnosti, vlastní přístup kléčbě a projevený zájem. Počet aktivit včetně nezbytné individuální práce s chovanci se průběžně rozšiřuje hlavně u motivovaných chovanců se zájmem a schopnostmi se těchto aktivit účastnit. V současné době je předpoklad rozšíření zejména pracovních terapií (zahradka, péče o okrasné keře, úklidové práce, zvelebování společných venkovních i vnitřních prostor ústavu), ústav vyvíjí také snahu hledat možnost případného pracovního zařazení pro vybrané chovance, kteří by splňovali nároky na takovéto uplatnění. Chovanci mají o plánu aktivit jednoznačný přehled (plán v ubytovně, seznámení na denní komunitě), na plánování a realizaci a podobě některých aktivit se chovanci sami podílejí svými návrhy. Na aktivity v odpoledním bloku a během víkendů bude nadále brán zřetel. Je zohledněno také doporučení lékařského personálu a nastavená medikace u jednotlivých chovanců.

K navrženému opatření č. 2 uvádíme:

Aktuálně bylo dokončeno ve spolupráci s Generálním ředitelstvím VS ČR a detenčním ústavem v Brně zpracování operačního manuálu. Operační manuál oddělení výkonu zabezpečovací detence ve Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence v Opavě bude do konce měsíce června odeslán k aprobaci a po schválení budou jeho ustanovení zavedena do praxe při zacházení s chovanci. Při zpracování bylo dbáno na jednotné působení na chovance při přemísťování mezi oběma ústavu. Zejména bylo pracováno s režimovými stupni a terapeutickými fázemi.

K navrženému opatření č. 3 uvádíme:

Při realizaci aktivit a rozhovorů s chovanci v našem zařízení není v žádném případě plošně využíváno mříží. Dělicí přepážkou je takto pro realizaci aktivit a individuálních pohovorů vybavena pro případ potřeby jedna místnost v terapeutickém centru a jedna tzv. výslechová místnost. Při posuzování nebezpečnosti konkrétních chovanců je vždy konkrétně zohledněno odborné stanovisko lékařského personálu a také stanovisko vedoucího aktivity. Zde se nezbytně vychází z osobní znalosti každého z chovanců, aktuálních projevů chování a existující reálné míry rizika. Důraz na bezpečnost a zvýšená rizika jsou průběžně diskutovány v odborné komisi zabezpečovací detence. Dále platí, že aktivity i včetně rozhovorů

v kulturních místnostech, tělocvičně, ústavním hřišti, učebnách, kuchyňce, dílnách i venkovních prostorách probíhají bez mříží. V klimaticky příznivých podmínkách je pobyt chovanců venku také využíván k realizaci pohovorů nebo terapeutických skupin s odbornými zaměstnanci. Dozorci oddělení výkonu zabezpečovací detence jsou součástí týmu a jejich účast na některých aktivitách je profesionální, působí výchovně a příslušníci dozorcí služby nezastupují výlučně represivní složku. Podílejí se tak svou měrou na zacházení s chovanci, jsou průběžně školeni ohledně odlišnosti zacházení s chovanci a odsouzenými, většina z nich absolvovala k problematice zabezpečovací detence a práce s duševně nemocnými odborné stáže v PN Praha-Bohnice a Akademii VS ČR. Ze strany odborného personálu ani chovanců nebylo poukázáno na skutečnost, že by v případech, kdy je dozorce přítomen aktivitě, narušoval nebo negativně ovlivňoval její průběh.

K navrženému opatření č. 4 uvádíme:

Dle ustanovení vnitřního řádu pro chovance, čl. 4, odst. 6 chovanec při vstupu zaměstnance ústavu do cely v době od budíčku do večerky povstane, nebrání-li tomu jeho zdravotní stav. Toto ustanovení se neváže k Vámi zmiňovanému dřívějšímu pojetí Vězeňské služby ČR jako vojenského útvaru, ale směřuje k naplňování a chápání zásad slušného chování mezi lidmi v běžném společenském styku, které je užívané a svým dílem tak jistě přispívá k formování žádoucích postojů a společenských návyků ze strany chovanců. Není zde v žádném případě opomenuto zdravotní či psychické onemocnění nebo jiná zdravotní komplikace, v takovýchto případech je tento stav individuálně zohledněn a posouzen. V neposlední řadě je sledováno také zajištění vnitřní bezpečnosti v ústavu. Za celou dobu trvání zabezpečovací detence v našem zařízení nebyla v této oblasti zaznamenána žádná negativní reakce ze strany chovanců.

K navrženému opatření č. 5 uvádíme:

Chovanci jsou nejen v případech projevení vlastního zájmu odbornými zaměstnanci podporováni v estetizaci vlastních ložnic a společných prostor v ubytovnách tak, aby byla zajištěna odlišnost vybavení výkonu zabezpečovací detence od vybavení věznice. Týká se hlavně estetizace společných prostor, kulturních místností a ložnic vlastními výrobky rukodělné a výtvarné činnosti, příp. pěstování květin, instalace obrázků, apod. Zároveň je sledováno udržování standardní míry pořádku ve všech prostorách ústavu a také je preventivně působeno na eliminaci ničení vybavení ústavu ze strany chovanců.

K navrženému opatření č. 6 uvádíme:

Pro chovance jsou k realizaci vycházek uvnitř ústavu k dispozici určené vycházkové prostory. V praxi se osvědčilo – a během systematické návštěvy bylo také sděleno – že k realizaci vycházek se využívá také přilehlé hřiště a také větší ústavní hřiště a to v některých operativních případech i v míře větší než je zákonem uvedená minimálně jedna hodina. Mimoto jsou nejméně dvakrát v týdnu chovanci všech ubytoven na hřištích zapojováni do tělovýchovné a sportovní činnosti. Pobyt na čerstvém vzduchu je odbornými zaměstnanci chápán jako prostředek ke snižování napětí a eliminaci negativních projevů chování. Přesto

při realizaci vycházek došlo v minulosti v několika případech ke vzájemnému napadení mezi chovanci.

K navrženému opatření č. 7 uvádíme:

Byl zadán požadavek oddělení logistiky a do všech sprchových boxů v koupelnách v ubytovnách zabezpečovací detence budou dodány závěsy, předpokládaný termín nejpozději do 31. 8. 2018.

K navrženému opatření č. 8 uvádíme:

Chovanci jsou dle svých schopností zapojeni do úklidu vlastních ložnic, nemalá část z nich však povinnost udržovat pořádek s ohledem na jejich zdravotní stav a mentální úroveň není schopna naplňovat a dodržovat. Chovanci mají ve svých ložnicích k dispozici úklidové potřeby, jsou zohledňovány také jejich žádosti o doplnění případně dávkování čisticích prostředků. Díky skloubení úklidu cel vlastní aktivitou chovance a následnou kontrolou sanitářem zdravotnického střediska se daří udržovat úroveň pořádku v ložnicích i méně zdatných chovanců na požadované hygienické úrovni. Vybraní chovanci budou v rámci udržení a formování sebeobslužných dovedností více zapojeni do provádění úklidových prací ve společných prostorách ústavu. Jak již bylo uvedeno, vedení ústavu se snaží získat pro vybrané chovance reálné trvalejší pracovní zařazení. Limitujícím faktorem je lékařem stanovená zdravotní klasifikace chovanců umístěných v našem zařízení a také to, že jsou schopni pouze krátkodobého výkonu práce (denně max. 2-3 hodiny).

K navrženému opatření č. 9 uvádíme:

Ze strany chovanců umístěných v našem zařízení je dlouhodobě projevován pouze minimální zájem o trvalé nošení vlastního civilního oblečení. Ve Vaší zprávě je chybně uvedeno, že ústavní prádlo je vyměňováno jedenkrát týdně. Po doporučení zdravotnického personálu ústav dlouhodobě zajišťuje pravidelnou výměnu prádla u každého chovance nejméně dvakrát týdně tak, aby byla zachována hygienická nezávadnost prádla, jeho čistota a také zdraví chovanců. Ze zdravotních i jiných důvodů pro zachování výše uvedeného je u některých chovanců prováděna výměna častěji. Zájem o trvalé nošení civilního oblečení doposud projevili celkem tři chovanci a všem bylo v jejich žádosti vyhověno. Nyní takto postupují dva chovanci – jeden provádí výměnu většinou při pravidelných návštěvách rodiny a druhý formou balíčků. Chovancům při projevení zájmu není bráněno v nošení vlastního civilního oděvu za dodržení ustanovení zákona č. 129/2008 Sb.

Větší část chovanců užívá vlastní civilní oděv ke sportovní činnosti a mají také v užívání vlastní spodní prádlo. V rámci sebeobslužných činností jsou za asistence sanitářů nebo vychovatelů využívány k praní těchto věcí ústavní pračky v ubytovnách chovanců, kteří si pro tyto účely nakupují prací prášek z vlastních zdrojů. Obdobně bude v doporučené lhůtě postupováno při žádosti chovanců o praní dalšího povoleného civilního oděvu.

K navrženému opatření č. 10 uvádíme:

Výdeji stravy chovancům a dodržování stravovacích a hygienických norem je věnována zvýšená pozornost, při zpětných vazbách je v této oblasti nadstandardně hodnocena kvalita podávaného jídla, jeho množství, pestrost a nutriční složení a také skladba jídelního lístku, který mají chovanci ve všech ubytovnách k dispozici. Talíře a jídelní tablety výrobcem určené k tomuto účelu a lžíce jsou používány po pečlivém vyhodnocení bezpečnostních rizik odbornými zaměstnanci a lékaři a v zájmu ochrany zdraví každého z chovanců v plastové formě. Chovanci mají možnost opatřit si doplňkové jídelní potřeby v plastové formě ve vězeňské prodejně ústavu. K výdeji stravy nebyl ze strany chovanců dlouhodobě zaznamenán žádný podnět nebo připomínka.

K navrženému opatření č. 11 uvádíme:

Na základě doporučení lékařského personálu detenčního ústavu není kouření u chovanců žádným z členů terapeutického týmu využíváno jako motivační opatření. Naopak v některých zátěžových či mimořádných situacích tolerance tohoto zlovyku i nad běžný rámec je jedním z možných užívaných způsobů, jak chovance v nestandardní situaci zklidnit (týká se zejména obtížně zvládnutelných chovanců-agresorů s mentální retardací nebo poruchami chování). Kouření v celém ústavu probíhá v souladu s nařízením ředitele na místech k tomu určených.

K navrženému opatření č. 12 uvádíme:

Pokud nebude chovanec aktuálně představovat bezprostřední bezpečnostní riziko v souvislosti s realizací návštěvy blízkých osob anebo pokud o to nepožádají sami návštěvníci, bude v doporučeném termínu možno realizovat konání návštěv blízkých osob bez dělicí přepážky s nezbytným zajištěním vnitřní bezpečnosti ústavu, vlastní bezpečnosti chovanců a bezpečnosti osob vstupujících do ústavu.

K navrženému opatření č.13 uvádíme:

Generální ředitelství i vedení ústavu průběžně dbá na dostatečné personální zajištění odborných zaměstnanců i příslušníků dozorcí služby určených k zacházení s chovanci. Aktuálně se daří zajistit, aby absencí dozorců nedocházelo k omezování terapeutického působení. Od 1. 4. 2018 bylo oddělení výkonu zabezpečovací detence přiděleno dalších pět systemizovaných míst dozorců, z nichž dvě místa již byla obsazena od 1. 6. 2018 a díky probíhajícímu výběrovému řízení je předpoklad, že zbylá tři služební místa budou obsazena od 1. 8. 2018.

K navrženému opatření č. 14 uvádíme:

Ložnice chovanců nejsou standardně vybaveny kamerami a jejich pohyb tak není žádným způsobem monitorován. V odůvodněných případech jsou v rámci uzavřeného oddílu dvě cely vybavené kamerovým systémem pro nezbytně nutné případy, kdy chovanec svým chováním

a jednáním nesplňuje zákonné podmínky pro umístění do izolační místnosti a sledovaného účelu po určitou dobu nelze dosáhnout jinak se zřetelem na dodržení podmínek pro zachování soukromí a lidské důstojnosti. V těchto případech je tímto spolu s nepravdělně nastavenými intervaly fyzických kontrol primárně sledovaná ochrana zdraví a bezpečnost chovance.

K navrženému opatření č. 15 uvádíme:

S chovanci je zacházeno mimo jejich ložnice nejen v rámci plánu aktivit stanovených programů, ale také v rámci individuálního působení vycházejícího z mnohdy nadstandardních potřeb každého z chovanců, operativně přidávaných částí programu či samotné nastavené léčby a dalších léčebných úkonů, kdy se také pohybují mimo své ložnice. Časové rozpětí doby, po kterou jsou uzamykáni je rozhodně nižší oproti údajům, které uvádíte ve své zprávě. Míra připravenosti chovanců pro případnou změnu zabezpečovací detence na realizaci ústavního ochranného léčení je, mimo jiné, testována v rámci jejich pohybu při neřízených aktivitách nebo aktivitách nad rámec stanoveného programu bez přítomnosti odborného personálu i dozorců. Přes negativní poznatky z realizace takovýchto činností a vysokou míru rizika ohrožení zdraví chovanců, příp. personálu, a také jimi způsobenými škodami na majetku ústavu budeme v tomto testování míry připravenosti pokračovat. Je potřeba s naprostou vážností a obezřetností brát v úvahu, že ve výkonu zabezpečovací detence jsou soudem umístěni nejen zvláště nebezpeční pachatelé závažné trestné činnosti páčající často vlivem duševní nemoci, ale také jedinci, kteří výrazným způsobem mařili anebo narušovali průběh ústavního ochranného léčební v psychiatrických nemocnicích.

K navrženému opatření č. 16 uvádíme:

Důkladné osobní prohlídky chovanců se provádějí v souladu s NGŘ č. 23/2014 v platném znění a zákonem č. 129/2008 Sb. V popsáných případech tedy ne plošně, ale pouze pokud existuje důvodné podezření založené na individuálním zhodnocení rizik, že chovanec má u sebe nebezpečné předměty nebo nepovolené věci a nelze jejího účelu dosáhnout jiným opatřením, např. preventivní osobní prohlídkou. V této souvislosti nebylo kontrolní činností zjištěno lidskou důstojnost ponižující zacházení s chovanci.

K navrženému opatření č. 17 uvádíme:

Podávání léků se řídí možnostmi a časovým harmonogramem zdravotnického střediska Věznice a ÚVZD Opava.

K navrženému opatření č. 18 uvádíme:

Podávání volně prodejných léků je řešeno operativně a řídí se individuálními potřebami chovance.

K navrženému opatření č. 19 uvádíme:

Při případné aplikaci neklidové terapie přes odpor pacienta je u chovanců postupováno podle platných předpisů a takovéto podání je evidováno jako omezovací prostředek.